

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	1.Kf.700.306/2022/4.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	felperesi képviselő (eljáró kamarai jogtanácsos: felperes képviselője) (felperesi képviselő címe)
Az alperes:	alperes (alperes címe)
Az alperes képviselője:	alperesi képviselő kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	megbízási díjjal kapcsolatos közszolgálati jogviszonyból származó közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (14. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Veszprémi Törvényszék 5.K.701.334/2021/12. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a 2018. szeptember 1. napjától 2020. április 30. napjáig terjedő időszakban (a továbbiakban: perbeli időszak) az alperes hivatásos állományú tagjaként a szolgálati hely¹ állományában teljesített szolgálatot körzeti megbízotti beosztásban. A szolgálatteljesítési helye az alperes által létrehozott Körzeti Megbízotti Csoport (a továbbiakban: KMB Csoport) működési körzetén belül falu¹, falu², község településekre, illetve város: városrésze¹, városrésze², városrésze³, városrész⁴ és városrésze⁵ terjedt ki. A felperes a perbeli időszakban a kinevezése szerinti beosztásába nem tartozóan rendszeresen látott el a saját és a KMB csoport működési körzetén kívüli járőri feladatokat, járőrszolgálatot, forrányomos szolgálatot és egyéb (nem körzeti megbízotti beosztásba tartozó) szolgálati feladatokat ellentételezés nélkül, az emiatt benyújtott szolgálati panasza elutasításra került.

A felperes keresete, az alperes védirata

[2] A felperes keresetében a perbeli időszakra 521.784 forint megbízási díj, és annak 2019. július 16. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés a)-c) pontjaira, (2)-(5) bekezdéseire, a körzeti megbízotti szabályzatról szóló 26/2015. (XII. 9.) ORFK utasítás (a továbbiakban: KMB Szabályzat) 2., 21., 24., V. fejezet 1-3. pontjaira, a Járőr- és Őrszolgálati Szabályzatról szóló 13/2017. (III. 24.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Járőr Szabályzat) 6. alcímére, valamint a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: 30/2015. BMr.) egyes rendelkezéseire alapította. A megbízási díj havi mértékét az illetményalap 75 %-ában határozta meg.

[3] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte, vitatva a követelés jogalapját.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletében a kereseti kérelem szerinti – késedelmi kamattal növelt – 521.784 forint megbízási díj megfizetésére kötelezte az alperest. Döntését a Hszt. 71. § (1)-(3), (5)-(6) bekezdéseiben, a 30/2015. BMr. 2. számú mellékletében, a KMB Szabályzat 1. pont c)-d) alpontjaiban, 2., 13., 21-22., 24-25., 30-31., 44. pontjaiban, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 26. § (1) bekezdésében, valamint a Járőr Szabályzat 1., 4., 6., 10., 153. pontjaiban, 2-3. számú mellékleteiben foglaltakra alapította. Megállapította, hogy a felperes a hivatásos állomány tagjaként megbízható volt átmeneti jelleggel ideiglenesen megüresedett

vagy betöltetlen szolgálati beosztás ellátásával, a szolgálati beosztás ellátásában tartósan akadályozott személy helyettesítésével, továbbá a szolgálati beosztáshoz nem tartozó feladatkör ellátásával többletfeladatként. A felperes által ténylegesen ellátott, nem a körzeti megbízotti feladatkörhöz kapcsolódó, a körzeti megbízotti és a KMB Csoport működési körzetén kívüli feladatok a beosztásához nem tartoztak, azok meghatározására az alperesnél mutatkozó járőri létszámhiány miatt került sor. A Szolgálati Szabályzatot elemezve, a KMB Szabályzat és a Járőr Szabályzat egyes rendelkezéseit összevetve kiemelte, hogy a körzeti megbízott és a járőr feladatai elválnak egymástól, még akkor is, ha egyes részfeladatok tekintetében átfedés tapasztalható. A körzeti megbízott beosztása nem foglalja magába a járőri beosztást. Rögzítette, hogy a felperes a körzeti megbízotti működési körzetéből nem a KMB Szabályzat 21. pontjában meghatározott eseti jelleggel került elvonásra, illetve az alperes a KMB Szabályzat 22. pontjával is ellentétesen járt el. A felperes a perbeli időszakban rendszeresen látott el a működési körzetén kívüli feladatokat, tevékenysége területileg és tartalmában is meghaladta a KMB Szabályzat alapján a körzeti megbízott által végzendő feladatok körét. A felperes akár megüresedett, akár betöltetlen beosztást, akár az ellátásban tartósan akadályozott beosztás helyettesítési feladatait látta el, valamennyi esetben a megbízási díj iránti igényt az alapozza meg, hogy huzamosabb időn át, nem eseti jelleggel, hanem rendszeresen, a működési körzetén kívül végzett a szolgálati beosztásához nem tartozó, járőri feladatokat. Rámutatott, hogy az alperes azon joga, hogy a felperest a körzeti megbízotti beosztásához tartozó feladatok mellett más feladatok elvégzésére utasíthatja, nem sértheti a felperes kinevezése szerinti beosztását, továbbá az utasítás teljesítése esetén a díjazásra való jogosultságát. A felperes a járőrszolgálatot eredeti szolgálati beosztása mellett végezte. Az egyes munkakörökre vonatkozó jogszabályi előírások, így a Szolgálati Szabályzat határozza meg az ellátandó feladatok körét és az alperesnek ehhez képest kellett megállapítani a munkaköri leírás tartalmát, az abban foglaltakat korlátlanul és a KMB Szabályzat rendelkezéseivel ellentétesen nem bővítheti. A felperes munkaköri leírása nem tartalmazta a körzeti megbízotti beosztáshoz nem tartozó általánosan ellátandó feladatokat, így a működési körzetén kívüli járőrszolgálatot. Az a körülmény, hogy alperes utasítása alapján a felperes ténylegesen ellátta a körzeti megbízotti beosztáshoz nem tartozó tevékenységeket is, a Hszt. 71. § (5) bekezdése alkalmazására ad alapot, a többletfeladat-ellátás nem maradhat ellentételezés nélkül. Amennyiben a hivatásos szolgálati viszonyban álló a munkaköri leírásában előírt munkaköri feladatok teljesítésén túl és azok mellett a körzeti megbízotti beosztáshoz nem tartozó feladatokat lát el, többletdíjazásra jogosult (BH2018. 346., Mfv.II.10.304/2017/15.). A többletfeladattal érintett beosztások alacsonyabb beosztási fokozatúnak minősülnek, mint felperes eredeti szolgálati beosztása, erre is tekintettel az ellátott többletfeladat mennyisége, rendszeressége, folyamatossága alapján az illetményalap 75%-ában meghatározott megbízási díj arányos ellentételezést jelent.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[5] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásban és az ítélet indokolásában helytelen következtetéseket vont le, tévesen állapította meg, hogy a felperes az eredeti beosztása mellett végezte a megbízást, ezáltal jogszerűtlenül alkalmazta a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjában és (5) bekezdésében foglaltakat. A hivatásos szolgálati jogviszony létesítésével a felperes önként vállalta, hogy rá is vonatkoznak a Hszt. 13. § (1)-(2) bekezdései, amelyek értelmében köteles azokat a feladatokat ellátni, melyeket számára

jogszerűen előírnak, meghatároznak. A felperes többletfeladatot nem végzett a járőri, valamint egyéb, utasításra ellátott feladatainak teljesítése alatt, mert ugyanabban az időtartamban nyilvánvalóan nem teljesíthette egyúttal a körzeti megbízotti feladatait is; egy időben két feladat ellátása nem kivitelezhető. Saját hatáskörében jogosult eldönteni, hogy a hivatásos szolgálatot és az ezzel járó függelmi rendet önként vállaló felperesnek milyen – jogszerűen előírható – feladat ellátására ad utasítást, amelyet köteles elvégezni, ezért nem releváns azon felperesi hivatkozás sem, miszerint a járőrszolgálatra történő beosztására a járőrhiány miatt került sor. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 352. § (1) bekezdése és 353. §-a alapján kérte az elsőfokú ítélet [2] bekezdésében megjelölt szervezeti egység megnevezésének kijavítását.

[6] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az alperes fellebbezésében nem adott elő olyan körülményt, amelyet az elsőfokú bíróság nem vizsgált, és amellyel kapcsolatban nem fejtette ki eltérő jogi álláspontját. A Hszt. 13. §-ára történt alperesi hivatkozás nem releváns, a jogviszonyt a maga teljességében szükséges vizsgálni, egyes terhek nem eredményezik a jogosultságokról történő lemondást; másrészt – mivel a megbízási díj jogintézménye a felek között fennálló különleges közszolgálati jogviszony egyik tartalmi jellemzője – ezen hivatkozás erősíti a megbízási díjra jogosultságát. Az elsőfokú bíróság nem azt állapította meg, hogy a kétféle beosztás szerinti feladatait ugyanabban az időpontban végezte, hanem azt, hogy azokat havi szinten látta el egymás mellett, párhuzamosan, mivel a járőrszolgálatok teljesítése mellett a körzeti megbízotti feladatainak havi ellátása alól – az alperes által nem vitatott nyilatkozatának megfelelően – nem került mentesítésre. A bírói gyakorlat következetes abban, hogy a munkáltató csak adott beosztáson belül határozhatja meg a munkaköri feladatokat; az alperes ezzel ellentétes okfejtésének elfogadása kiüresítené a kinevezéseknek, a beosztási- és illetményrendszernek, valamint a megbízási díj jogintézményének alapvető szabályait. Rendszeresen körzeti megbízotti működési körzetén kívül is látott el rendőri feladatokat, jellemzően járőrszolgálatot, melynek szabályozása teljesen hiányzik a rá irányadó KMB Szabályzatból. Feltételezve, hogy a két beosztásnak van egy szűkebb metszete, akkor is megállapítható, hogy a pertárgyi szolgálatai, mivel nemcsak működési körzetére szorítkoztak, azon túlmutatnak. A körzeti megbízotti és a járőri beosztások különbözőek, a feladatokat normális esetben párhuzamosan hajtják végre azonos illetékességi területen. Hivatkozott arra, hogy az e tárgykörben általa képviselt jogértelmezést a Kúria és a Fővárosi Ítéltábla is osztotta.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[7] A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

[8] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdése alapján, a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen felhívott jogszabályi rendelkezések megfelelő alkalmazásával, a Kúria e tárgykörben hozott határozatainak figyelembevételével megalapozott döntést hozott,

melynek indokaival a Fővárosi Ítéltábla egyetértett, a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel pedig az alábbiakra mutat rá.

[9] A másodfokú bíróság alaposnak tekintette az alperes azon eljárásjogi vitatásnak minősülő hivatkozását, amely szerint az elsőfokú ítélet tényállásában tévesen szerepel a felperes szervezeti egységének megnevezéseként a szolgálati hely². A Pp. 353. §-ának – másodfokú bíróság általi kijavítást lehetővé tevő – jogintézménye ugyanakkor a perbeli esetben nem volt alkalmazható, mivel az csak a határozat rendelkező részében észlelt elírás korrekciójára szolgál. Az ítéltábla ezért e tekintetben a kijavítást mellőzve a fellebbezési eljárásban releváns tényállás pontosításával rögzítette, hogy a felperes szervezeti egysége helyesen a szolgálati hely¹.

[10] Az elsőfokú bíróság a megbízási díj jogalapját indokolásának tartalma szerint lényegében a keresetnek megfelelően a Hszt. 71. § (1) bekezdés a)-c) pontjai tekintetében alaposnak találta, melyhez képest az alperes fellebbezésében a jogalapot a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjának, valamint (5) bekezdésének megsértésére hivatkozással vitatta; e körben azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság ezen jogszabályi rendelkezések téves értelmezésével állapította meg a felperes megbízási díjra való jogosultságát.

[11] A Hszt. 71. § (1) bekezdésének c) pontja szerint a hivatásos állomány arra alkalmas tagja átmenetileg megbízható a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával, többletfeladatként. Erre figyelemmel az alperes jogszerűen megbízhatta (utasíthatta) a felperest olyan feladatok elvégzésével, amelyek a képzettségéhez, végzettségéhez, szakmai tapasztalatához kapcsolódtak. Az alperesnek az a joga azonban, hogy a felperest a körzeti megbízott beosztásához tartozó feladatok mellett más feladatok elvégzésére utasíthatja, nem sértheti a felperes kinevezése szerinti beosztását, továbbá az utasítás teljesítése esetén az érintett díjazásra (ellenszolgáltatásra) való jogosultságát. Ha a hivatásos állomány tagja a megbízást az eredeti szolgálati beosztásának ellátása mellett végzi, a többletszolgálatért díjazásra jogosult (Hszt. 71. § (5) bekezdés).

[12] A perben nem volt vitatott az a feladatkimutatás, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróság a megbízási díjat a felperes részére megállapította; a vita tárgyát az képezte, hogy az ebben megjelölt feladatok a felperes beosztásába tartoztak-e, és azok elvégzése következtében a felperes jogosulttá vált-e megbízási díjra.

[13] Az alperes alaptalanul érvelt azzal, hogy az egyes beosztásokhoz tartozó feladatok normatív szabályozásának, valamint a közvetlen vezető munkaköri leírásban rögzített feladatokon túli, eseti jellegű feladatok elvégzésére való utasítási jogának a munkaköri leírásban való rögzítésére figyelemmel a járőri, valamint az egyéb, a keresetlevélben megjelölt feladatok végrehajtásával a felperes működési körzetében és azon kívül nem a beosztásától eltérő tevékenységet látott el, ami nem minősül többletfeladatnak. Ahogyan azt a törvényszék ítéletében a töretlen kúriai gyakorlatra hivatkozással helyesen

hangsúlyozta, a megbízási díjra jogosultság tekintetében kizárólag az bír relevanciával, hogy az elvégzett feladatok a felperes beosztásához tartoztak-e. Amennyiben a rendszeres tevékenység nem tartozik az adott szolgálati beosztáshoz, az többletfeladatnak minősül, és megbízási díj iránti igényt alapoz meg.

[14] Az elsőfokú bíróság okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által megjelölt, a munkáltató egyoldalú utasítása alapján elvégzett feladatai nem tartoztak a kinevezése szerinti körzeti megbízotti beosztásához. Helyesen utalt arra is, hogy a munkáltató esetenként valóban utasíthatja a beosztásához tartozó feladatok mellett más feladatok elvégzésére is, ezzel azonban nem sértheti a kinevezése szerinti beosztását és a beosztástól eltérő feladat tartós ellátása következtében a díjazásra (ellenszolgáltatásra) való jogosultságát. A munkáltató egyoldalú utasítási jogával csak az állománytáblában rendszeresített beosztáson belül határozhatja meg azokat a ténylegesen ellátandó feladatokat, amelyeket a hivatásos állomány tagja köteles ellátni. A munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, jogellenesnek számít az a gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását (Mfv.I.10.751/2016/4., Mfv.II.10.516/2017/4., Kf.VII.39.247/2020/4., Kf.VII.39.389/2021/4.).

[15] A fentieket az alperesnek a Hszt. 13. § (1) és (2) bekezdéseire való hivatkozása nem cáfolta, hiszen a felperes és az alperes közötti hivatásos szolgálati jogviszony önkéntes vállalása nem azonos a többletfeladatokért járó ellentételezésről történő lemondással. A felperes a szolgálati jogviszonyból eredő kötelezettségének eleget tett, amikor az alperes utasításait teljesítve az eredeti beosztásához nem tartozó feladatokat is ellátta.

[16] Mindezekre figyelemmel az alperes a jogalap körében tévesen hivatkozott a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjának és (5) bekezdésének sérelmére. A megbízási díjra való jogosultság elsőfokú ítéletben történt megállapítása – az alperes álláspontjával szemben – az irányadó jogszabályi rendelkezések helyes értelmezésén és alkalmazásán alapult. Megjegyzi az ítéltábla azt is, hogy a fent írtak miatt a Hszt. 71. § (1) bekezdés a) és b) pontjai további vizsgálatot nem igényeltek.

[17] A megbízási díj mértéke körében az alperes a jogalap tekintetében előadott hivatkozásaira figyelemmel állította az elsőfokú ítélet jogszabálysértő jellegét, az összecszerűség körében megsértett jogszabályi rendelkezést külön nem jelölt meg. Az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés, hogy az eredeti munkakör mellett ellátott többletfeladatokra tekintettel a megbízási díjat milyen mértékben határozza meg (Kf.VII.37.780/2020/5.). Az alperes nem állapított meg és nem fizetett megbízási díjat a felperesnek, ezért azt a bíróság mérlegelési jogkörében határozhatta meg. Az elsőfokú bíróság a rendvédelmi illetményalap 75%-ában történő meghatározással a megbízási díj mértékére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket nem sértette meg, a mérlegelés törvényben biztosított kereteit nem lépte túl. Amennyiben az alperes az elsőfokú bíróság ítéleti mérlegelését nem tartotta megfelelőnek, fellebbezésében – a mérlegelés jogszerűségéhez – be kellett volna mutatnia, hogy az ítélet ezen álláspontja (az összecszerűségi meghatározás), milyen érvek alapján minősül jogszerűtlennek. Azt kellett

volna kimunkálnia, hogy az elsőfokú bíróság hol vétett mérlegelési hibát, melyek azok az elemek, körülmények, amelyeket nem vett figyelembe és amelyek – az értékelt körülmények figyelembevételével – más összecszerűségi eredményre vezettek volna. Az alperes azonban az általános vitatás mellett jogszabálysértést nem jelölt meg, ezért a másodfokú bíróság megsértett jogszabályi rendelkezés nélkül maradt, amikor az ítélet összecszerűségi indokainak helyességét vizsgálta. Ennek perjogi szempontból való jelentőségét pedig az adja, hogy a másodfokú eljárás során a bíróság eljárásának keretét a fellebbezésben foglaltak – a megsértett jogszabályi rendelkezések – adják. Így a jogsértés tényének alperes általi kategorikus, általános tartalmú állítása az elsőfokú bíróság ítéletét (mérlegelését) jogszerűtlenné nem tehetette (Kf.VII.39.549/2021/4.).

[18] A fent kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[19] Az ítéltábla a határozat bevezető részében az alperes 2023. január 1. napjával megváltozott megnevezését az Alaptörvény – tizenegyedik módosítását követően hatályos – F) cikk (2) bekezdésére és a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 4/A. § (1) bekezdésére figyelemmel tüntette fel.

[20] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése értelmében a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a perveztes alperest a felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, amelynek mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) és 3. § (2), (5)-(6) bekezdéseire figyelemmel állapította meg, amelynek során a felperes által felszámított költség összegét a pertárgy értékére, az ügy bonyolultságára, a felperes által benyújtott fellebbezési ellenkérelem elkészítésének munka- és időigényére, valamint a tárgyaláson kívüli elbírálásra tekintettel a felszámított összeggel arányban állónak ítélte.

[21] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[22] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. §-a értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[23] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2023. május 30.

dr. Antal Regina s.k.	dr. Kecskés Zsófia s.k.	dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró